

- 2a Listy s palisty; tyčinek 5; semeník a tobolka jednopouzdré **4. *Heuchera***
 b Listy bez palistů: tyčinek 6 nebo 10; semeník a tobolka jedno- nebo dvoupouzdré 3
 3a Květy 4četné, v plochém chocholičnatém vrcholíku s velkými listeny podobnými listům (často až žlutými); koruna chybí; semeník a tobolka jednopouzdré **5. *Chrysosplenium***
 b Květy 5četné, květenství v obrysu podlouhlé nebo vejčité nebo květy jednotlivé, listeny většinou velmi drobné; koruna vyvinuta; semeník a tobolka obvykle dvoupouzdré 3
 4a Statné, lysé, dužnaté byliny; listy s čepelí většinou 15–25 cm dl., 10–20 cm šir., na obou stranách tmavě tečkovanou (s ponořenými žlázkami nevyučujícími uhlíčitan vápenatý) . . . **3. *Bergenia***
 b Drobné až střední byliny s lodyhami a květními stopkami (často i listy) stopkatě žláznatými nebo řidčeji chlupatými; listy s čepelí nejvýše 8 cm dl. a šir., bez tmavých teček (někdy při okraji na svrchní straně s jamkami vylučujícími uhlíčitan vápenatý) **2. *Saxifraga***

1. *Astilbe* D. DON — čechrava

Astilbe HAMILTON ex D. DON Prodr. Fl. Nepal. 210, 1825.

Lit.: SCHNEPP H. (1970): Untersuchungen über den Habitus von Aruncus, Astilbe und einigen ähnlichen Pflanzen. Beitr. Biol. Pfl. 46: 370–387.

Vytrvalé byliny. Listy střídavé, složené, s palisty. Květy 5četné, různobalné; tyčinek obvykle 10; gyneceum v dol. části synkarpní; semeník svrchní, dvoupouzdrý. — Asi 30 druhů, převážně ve v. Asii; v Evropě jen pěstované rostliny.

1. *Astilbe arendsii* hort. — čechrava zahradní

Tab. 94/3

Oddenek 3–10 cm dl., ca 5–7 mm silný, většinou tmavě hnědý, s chudými adventivními kořeny. Lodyhy přímé, 30–90 cm vys., v dol. polovině listnaté, mimo květenství nevětvené. Přízemní a dol. lodyžní listy 2–3× zpeřené (někdy jen 2–3× trojčetné), dlouze řapíkaté, v obrysu široce trojúhelníkovité, lístečky vejčité kopinaté až eliptické, špičaté až zašpičatělé, na okraji 1–2× pilovité; nejhořejší listy často jen 3četné, krátce řapíkaté. Květenství hustá mnohokvětá lata s listeny i listenci. Květy kratičce stopkaté, drobné, nejvýše 5 mm v průměru. Kališní lístky naspodu nebo až do 1/3 srostlé, cípy tupě špičaté; korunní lístky

± čárkovité, červenofialové, růžové až bílé; tyčinek 10, nitky ± stejně zbarvené jako koruna; plodolisty jen naspodu srostlé. Tobolka dvoupouzdrá. (V–) VI–VII (–VIII). Hkf.

Často pěstovaná trvalka v zahradách a parcích. Zahrnuje skupinu kultivarů lišících se především mohutností vzrůstu a zbarvením květů, vzniklých hybridizací druhů *A. astilboides* (MAXIM.) LEMOINE a *A. davidii* (FRANCHET) A. HENRY, častěji též *A. japonica* (MORREN et DECNE) A. GRAY a *A. thunbergii* (SIEB. et ZUCC.) MIO., případně dalších druhů. Rodičovské druhy pocházejí z v. Asie, běžně se však nepěstují. První kříženci byli vyšlechtěni koncem minulého století v Holandsku firmou Arends.

2. *Saxifraga* L. — lomikámen

Saxifraga LINNAEUS Sp. Pl. 398, 1753.

Lit.: STERNBERG C. (1810–1831): Revisio Saxifragarum iconibus illustrata (1810), suppl. 1 (1822) et suppl. 2 (1831). Ratisbonae et Pragae. — ENGLER A. (1872): Monographie der Gattung Saxifraga L. mit besonderer Berücksichtigung der geographischen Verhältnisse. Breslau. — HAYEK A. (1905): Monographische Studien über die Gattung Saxifraga. I. Die Sektion Porphyron. Denkschr. Akad. Wiss. Wien, cl. math.-natur., 77: 611–709. — ENGLER A. (1916): Beiträge zur Entwicklungsgeschichte der Hochgebirgsfloren erläutert an der Verbreitung der Saxifragen. Abh. Königl. Preuss. Akad. Wiss., cl. math.-natur., 1916/1: 1–113. — ENGLER A. et IRMSCHER E. (1916–1919): Saxifragaceae — Saxifraga. In: ENGLER A., Pflanzenreich [4/117] fasc. 67: 1–709, 1916 et 69: 1–47, 1919. — PUGSLEY H. W. (1936): The British Robertsonian Saxifrages. J. Linn. Soc. London, Bot., 50(334): 267–289. — ŠIMR J. (1948): Společnost lomikamenu trsnatého (*Saxifraga caespitosa* L.) na dročinách Českého středohoří. Příroda 41: 55–58, 79–85. — WEBB D. A. (1950a): The dactyloid saxifrages of north-west Europe. Proc. Roy. Irish Acad. 53B: 207–235. — WEBB D. A. (1950b): Biological flora of the British Isles. *Saxifraga* L. (section *Dactyloides* Tausch). J. Ecol. 38: 185–213. — LOVE Á. et LOVE D. (1951): Studies on the origin of the Icelandic flora. II. Saxifragaceae. Svensk Bot. Tidskr. 45: 368–395. — PAWŁOWSKA S. (1953): De nonnullis *Saxifragis* carpaticis et balcanicis. Acta Soc. Bot. Polon. 22: 225–244. — JONES V. et RICHARDS P. V. (1956): Biological flora of the British Isles. *Saxifraga oppositifolia*. J. Ecol. 44: 300–316. — WEBB D. A. (1963): Saxifragaceae. In: HEYWOOD V. H., Notulae systematicae ad Floram europeam spectantes. Feddes Repert. 68: 198–210. — FERGUSSON I. K. et WEBB D. A. (1970): Pollen morphology in the genus *Saxifraga* and its taxonomic significance. Bot. J. Linn. Soc. 63: 295–311. — HARDING W. (1970): The genus *Saxifraga* in the wild and in cultivation. Working. — KUŹNIEWSKA E. (1974): Studia systematyczne nad nasionami środkowo- i północnoeuropejskich gatunków rodzaju *Saxifraga* L. Pr. Opol. Towarz. Przyjac. Nauk, Wydz. III — Nauki Przyr., 48: 1–142. — STASZKIEWICZ J. et

Tab. 94: 1 *Heuchera sanguinea*, 1a – květ, 1b – čepel s částí řapíku. – 2 *Bergenia crassifolia*. – 3 *Astilbe arendsii*, 3a – květ.

418 *Bergenia / Heuchera*

